

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2568

Dhonburi Rajabhat University Education *Journal*

D
R
U
E
d
J

วารสาร ศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง ของนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการทั่วไป
 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง

กำหนดเผยแพร่ 2 ฉบับ ต่อปี
ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

ขอบเขต วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี รับผิดชอบตีพิมพ์บทความวิจัย และบทความวิชาการ ด้านการศึกษา ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย สังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ทั่วไป คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ศึกษา พลศึกษา หลักสูตรและการสอน บริหารการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว การศึกษาพิเศษ และสาขาที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา

การพิจารณาคุณภาพบทความ บทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 3 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (double-blinded peer review)

สถานที่ติดต่อ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
172 ถนนอิสรภาพ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600
โทรศัพท์ 0 2890 2292, 094 547 5459
e-mail: journal.edu@dru.ac.th
<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/DRUEdJ/>

จัดพิมพ์ที่ บริษัท สยามจุลละมณชล จำกัด
98/28 ถนนเกตอุทัยพัฒนา ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
โทรศัพท์ 063 451 9359, 061 519 3641, 092 425 5229

ISSN 2985-0932

- บทความที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีการตรวจความถูกต้องเหมาะสมจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) อย่างน้อย 3 ท่าน
- บทความในวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ และไม่ใช่ความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและ/หรือของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแหล่งที่มา
- กองบรรณาธิการอาจขอให้ผู้เขียนปรับเปลี่ยนรูปแบบการเขียนและการอ้างอิงหากพบว่าต้นฉบับไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไข และ/หรือไม่พิจารณาให้ลงตีพิมพ์ หากผู้เขียนไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ
- ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

unussernarikar

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัย นำไปสู่การใช้ประโยชน์ในกลุ่มนักวิชาการ นักวิจัย และประชาชนผู้สนใจ เผยแพร่ผลงานปีละ 2 ฉบับ คือ มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มุ่งเน้นการเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยเชิงบูรณาการแบบสหวิทยาการที่มีการค้นพบข้อเท็จจริงอย่างเป็นระบบตามหลักระเบียบวิธีวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นพบไปสู่การแก้ไขปัญหา การพัฒนาทางการศึกษา หรือใช้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางสังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ขอขอบคุณ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา ผู้สนใจ ที่ได้นำองค์ความรู้จากวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีนี้ ไปสู่การใช้ประโยชน์ การขยายผลในแวดวงวิชาการ อย่างกว้างขวางให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการทุกท่าน ที่ได้กรุณาพิจารณาผลงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการ โดยให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาผลงานวิชาการและงานวิจัย ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

บรรณาธิการบริหาร

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สำนักงานกองบรรณาธิการ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยวลักษณ์ เวชวิทยาขลัง

รองศาสตราจารย์ ดร.ปนัดดา ยิ้มสกุล

ดร.พรศิริ กองนวล

บรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา สังข์พุ่ม

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

ศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

ศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิไล ตั้งจิตสมคิด

รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก สุขสุนัย

รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรา พุ่มพชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมศรี อัครศรีพงศ์ธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินดา นาคไพบร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เกษียณอายุราชการ

เกษียณอายุราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

เกษียณอายุราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ
ดร.ศรวิวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์
ดร.นงรัตน์ อีสโร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัยธร วิชัยดิษฐ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณนภา โพธิ์ผลิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิ์ เจือจินดา
อาจารย์ ดร.ปรีชา ณะวิบูลย์
อาจารย์ดวงใจ รุ่งเรือง
อาจารย์ปัทมาศ ผดุงชอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก
ที่ปรึกษาที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
แห่งประเทศไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที่ร้อยตรี ดร.สุชาติ คุ่มสุทธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาสิณี จิรสิริ
อาจารย์ชยาภา ดารายน
อาจารย์ณัฐธิดา เขียวบ้านยาง
อาจารย์ทรงรัฐ ชุ่มดวง
อาจารย์ธีรนนท์ ธีระธนากร
อาจารย์บุญดี รุ่งเรืองมนรัตน์
อาจารย์วิมลวรรณ ขอบเขต

ปกและรูปเล่ม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์พล เอื้อไพจิตรกุล

ฝ่ายเผยแพร่ทางอิเล็กทรอนิกส์

นางธันยมา ถาวรวิชัยพัชญ์
นายวรวัชร เพชรคง

ฝ่ายประสานงาน

นางเมธปียา พานทอง
นายรณเกติ ชินตานนท์

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาวัณย์ จารุอริยานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา พงศ์วิรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนี เทิดบารมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลลิตา นาคโปย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา กรัณยาธิกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐชุต สุกภาพจน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมินทร์ สุมาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษสุดา บุรณพันธ์ศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมณี บรรจง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรวิชัย ทินประภา
อาจารย์ ดร.พัชรภรณ์ พุทธิกุล
อาจารย์ ดร.อมรรัตน์ สังข์สุวรรณ
อาจารย์ ดร.กุลรภัส เทียมทิพร

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

จริยธรรมการตีพิมพ์วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (Dhonburi Rajabhat University Education Journal: DRUEdJ) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง ของนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการทั่วไป และเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินงานและการสื่อสารทางวิชาการอย่างถูกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีและจริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัย ตามข้อกำหนดของ Committee on Publication Ethics (COPE) สำหรับการดำเนินงานของวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตามบทบาทหน้าที่สำหรับบุคคล 3 กลุ่ม อันได้แก่ บรรณาธิการ (editors) ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (reviewers) และผู้นิพนธ์ (authors) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (editors)

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณากลั่นกรอง คัดเลือก และตรวจสอบความเหมาะสมของบทความทุกบทความ เพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยพิจารณาเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขอบเขตของวารสาร ตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการมีหน้าที่สรรหาและเสนอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความให้ตรงกับศาสตร์หรือแขนงของบทความนั้น ๆ
3. บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหา การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การอ้างอิง และรูปแบบการการตีพิมพ์ตามที่วารสารกำหนดให้ถูกต้อง
4. บรรณาธิการมีหน้าที่พิสูจน์อักษร ตรวจสอบบทความในด้านความซ้ำซ้อนหรือในด้านการคัดลอกผู้อื่น (plagiarism) หากตรวจสอบพบความซ้ำซ้อนหรือการคัดลอกผลงานของผู้อื่นในกระบวนการประเมินบทความ บรรณาธิการต้องหยุดกระบวนการประเมิน และ

ติดต่อผู้พิมพ์หลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

5. บรรณาธิการต้องใช้เหตุผลทางวิชาการในการพิจารณาบทความทุกครั้งโดยปราศจากอคติที่มีต่อบทความ และ/หรือ ผู้พิมพ์ในด้านเชื้อชาติ เพศ ศาสนา วัฒนธรรม การเมือง และ/หรือ สังกัดของผู้พิมพ์

6. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียกับผู้พิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ ไม่นำบทความหรือวารสารไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

7. บรรณาธิการมีหน้าที่สรุปผลการประเมิน ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความเพื่อส่งให้ผู้พิมพ์แก้ไข บรรณาธิการต้องไม่แทรกแซง เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ รวมถึงไม่ปิดกั้นหรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ และผู้พิมพ์

8. บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของบทความ หลังจากผู้พิมพ์ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ของผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ หากผู้พิมพ์ไม่ได้แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ กองบรรณาธิการมีสิทธิยกเลิกบทความของผู้พิมพ์ได้ทันที

9. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

10. บรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

11. บรรณาธิการต้องรักษามาตรฐานของวารสาร รวมถึงพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพ และมีความทันสมัยเสมอ

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (reviewers)

1. ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความพิจารณาประเมินบทความที่ตรงตามสาขาวิชา และมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความนั้น

2. ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองประเมิน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความต้องพิจารณาถ้อยคำของบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความปริทัศน์ ตามหลักทางวิชาการ และไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวพิจารณา โดยคำนึงถึงคุณภาพและจริยธรรมในการเผยแพร่เป็นสำคัญ

4. ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความต้องประเมินบทความภายในระยะเวลาประเมิน ที่กองบรรณาธิการกำหนด

5. ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความ ที่พิจารณาแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (authors)

1. ผู้นิพนธ์ต้องพิจารณาขอบเขตงานของตนเองว่าอยู่ในขอบเขตของวารสารหรือไม่

2. ผลงานของผู้นิพนธ์ต้องเป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน รวมถึงผลงานนั้นจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น

3. ผู้นิพนธ์จะต้องแสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบการเขียน บทความ หากเป็นบทความวิจัยจะต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) และหากเป็นบทความวิชาการจะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลตามหลักทางวิชาการ

4. ผู้นิพนธ์จะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น (plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (self-plagiarism) ในบทความ และต้องมีการอ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่น มานำเสนอหรืออ้างอิงในเนื้อหาบทความของตนเอง

5. ผู้นิพนธ์จัดทำบทความตามรูปแบบการเขียนบทความที่วารสารกำหนดให้ครบถ้วน

6. ผู้นิพนธ์ต้องจัดส่งบทความตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร

7. ผู้นิพนธ์ต้องปรับแก้บทความตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมินบทความ และ/หรือ กองบรรณาธิการภายในระยะเวลาที่กำหนด

8. ผู้นิพนธ์ และ/หรือ ผู้ร่วมนิพนธ์ ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของนักวิจัยทุกประการ หากมีการฝ่าฝืน จะถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์ และ/หรือ ผู้ร่วมนิพนธ์ โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองบรรณาธิการแต่อย่างใด

สารบัญ

บทความวิจัย

- การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน
โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1

Developing Problem-Solving Ability on
the Topic of Fractions through Experiential
Learning Management for Sixth Grade Students

พาทิศ บุตรวัง

Pathit Butwang

วรรณธิดา ยลวิลาศ

Wannatida Yonwilad

- การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL)
ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 17

A Study on Mathematics Learning Achievement
on Multiplication and Division of Exponents
Using Game-Based Learning (GBL) Combined
with a Skill Practice Set Among Grade 7 Students

วัลย์ลักษณ์ โพธิ์บัติ

Walailuk Phothisat

สุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล

Suwannawat Thienyutthakul

**การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี**

29

Implementation of Narcotics Immunization and Prevention
in Schools under the Secondary Educational Service
Area Office, Lopburi

นริศ ปิ่นแก้ว

Narit Puenkaew

บุญยานุช เฉวียงหงส์

Bunyanuch Chawianghong

ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล

Phatsayakorn Laosawatdikul

**การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี**

51

The Implement of Life Skills Development of the Students
in the School under Lopburi Secondary Educational Service Area

ณัฐพล จักรเพชร

Nuttaphon Jakphet

ชูชาติ พยอม

Choochart Phayom

ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล

Phatsayakorn Laosawatdikul

**ผลการใช้กระดานสื่อสารประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3
โรงเรียนคลองบางกะสี**

67

The Effects of Using Communication Boards in Creative
Art Activities to Develop Discipline of 3rd-year
Kindergarten Students at Klong Bang Kasee School

วิรัตน์สุตา บุญจันทร์

Wiratsuda Bunjan

ดวงใจ รุ่งเรือง

Duangjai Roongreang

การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พาทิศ บุตรวัง¹

วรรณธิดา ยลวิลาศ^{2*}

¹สาขาวิชาบัณฑิตกรรมการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์และบัณฑิตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

²สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และบัณฑิตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

*อีเมล: wannathida.yo@ksu.ac.th

วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2568 • วันที่ตอบรับบทความ: 7 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ 8 แผน จำแนกเป็นวงจรปฏิบัติการที่ 1 เรื่อง การเปรียบเทียบและเรียงลำดับเศษส่วน จำนวน 4 แผน และวงจรปฏิบัติการที่ 2 เรื่อง การบวกและการลบเศษส่วน จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาเศษส่วน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เศษส่วน โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในวงจรการปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 67.5 ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.25 จะเห็นว่าทั้ง 2 วงจรปฏิบัติการนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 79.38 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 อยู่ในระดับคุณภาพดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเรียนรู้จากประสบการณ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา เศษส่วน

Developing Problem-Solving Ability on the Topic of Fractions through Experiential Learning Management for Sixth Grade Students

Pathit Butwang¹
Wannatida Yonwilad^{2*}

¹Innovative Learning Management Program, Faculty of Education
and Educational Innovation, Kalasin University

²Mathematics Program, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University
*E-mail: wantida.yo@ksu.ac.th

Received: 9 December 2024 • Revised: 10 February 2025 • Accepted: 7 March 2025

Abstract

The purpose of this research was to develop problem-solving ability on the topic of fractions through experiential learning for Grade 6 students. The sample consisted of 8 Grade 6 students from a small school in Kalasin Province, selected by purposive sampling. The research instruments included: 1) eight experiential learning lesson plans, divided into two action cycles (Action Cycle 1: Comparing and ordering fractions for 4 lesson plans and Action Cycle 2: Addition and subtraction of fractions for 4 lesson plans); 2) a multiple-choice test with 4 options, consisting of 20 items, designed to assess problem-solving ability in fractions. The data were analyzed using mean, percentage, and standard deviation. The research findings revealed that students' average score in Action Cycle 1 was 67.5%, and in Action Cycle 2 was 91.25%. The overall average score across both cycles was 79.38%, which exceeded the 70% criterion and was at a good quality level with statistical significance at the .05 level.

Keywords: experiential learning theory; problem-solving ability; fraction

คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาวิทยาการต่าง ๆ ในปัจจุบัน เนื่องจากทำให้ผู้คนเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ ช่วยให้วางแผนตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังส่งผลให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ เกิดความก้าวหน้า ผลที่ตามมาคือ ทำให้การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติมีคุณภาพและเศรษฐกิจได้รับการพัฒนาให้ทัดเทียมนานาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, น. 1) ลักษณะของวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยสิ่งที่เป็นามธรรมและจับต้องไม่ได้ ทำให้คณิตศาสตร์มีความแตกต่างจากศาสตร์อื่น ๆ คนส่วนใหญ่มักมองว่าเป็นวิชาของตัวเลขและการคำนวณ ยิ่งไปกว่านั้นการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในชั้นเรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางคณิตศาสตร์ที่เน้นเนื้อหาและการทำงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการที่ผู้สอนยกตัวอย่างหรือทำให้ดู (อัมพร ม้าคอง, 2559, น. 1 - 13) ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เจตคติ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เตรียมผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดขั้นสูงแบบต่าง ๆ ได้ โดยเน้นการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ได้แก่ การแก้ปัญหา การสื่อสารและสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ ตระหนักและเห็นคุณค่าของวิชาคณิตศาสตร์ จนสามารถนำคณิตศาสตร์ช่วยในการวินิจฉัยและตัดสินใจ ประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์ประจำวันได้ (ขมนาด เชื้อสุวรรณทวี, 2561, น. 2) ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงดำเนินการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่สำคัญหลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2547 ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และประชาชน จากการบังคับใช้กฎหมายในช่วงต้นเป็นที่น่าพอใจในเชิงปริมาณ แต่ในเชิงคุณภาพยังคงมีสภาพปัญหาปรากฏอยู่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น. 4) และเนื่องจากนักเรียนขาดความเข้าใจในพื้นฐานเกี่ยวกับเศษส่วน ขาดความชำนาญในการดำเนินการเศษส่วน ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และ

แก้ปัญหา สังเกตได้จากนักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเศษส่วนได้อย่างถูกต้อง เห็นได้จากผลการประเมิน PISA ที่ชี้ให้เห็นว่าความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยไม่มีการพัฒนาขึ้น โดยในการทดสอบครั้งล่าสุดในปี 2022 พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่ม OECD สะท้อนว่ามีความสามารถทางคณิตศาสตร์ไม่ถึงระดับ 2 (ระดับพื้นฐาน) (ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564, น. 177) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2566 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.), 2566) สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนไทยมีความสามารถทางคณิตศาสตร์ในการประเมินระดับชาติไม่ผ่านเกณฑ์ นักการศึกษาจึงได้เร่งคิดค้นหรือรื้อฟื้นนวัตกรรมการศึกษาที่ปลูกฝังกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (สมบัติ การจนารักษ์พงศ์, 2549, น. 1) ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาควรตระหนักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ยึดถือประโยชน์ของผู้เรียนสำคัญที่สุด และในมาตรา 24 ระบุไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, น. 7) กล่าวโดยสรุปคือ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ความตั้งใจในการเรียนของผู้เรียนนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การจูงใจให้ผู้เรียนเกิดสภาวะดังกล่าว จึงถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้สอน (นุชลี อุปถัมภ์, 2555, น. 103) จากการศึกษาปัญหาของโรงเรียนพบว่า นักเรียนมีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการเรียนเรื่องเศษส่วน ทั้งยังขาดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเศษส่วน และมักมีปัญหาในการเปรียบเทียบเศษส่วน การเรียงลำดับเศษส่วน และการดำเนินการพื้นฐาน เช่น การบวก การลบเศษส่วน ส่งผลให้การเรียนในระดับที่สูงขึ้นไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเมื่อต้องเชื่อมโยงแนวคิดเรื่องเศษส่วนกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังไม่สามารถวิเคราะห์หรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเศษส่วนได้อย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความกดดันและความไม่มั่นใจในการเรียน

การจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ควรมีกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ (experiential learning) ของ Kolb (1984 อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554, น. 300) นับว่าเป็นกระบวนการจัดการกิจกรรมกระบวนการหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ อีกทั้งยังสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของ Kolb ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม (experience) ขั้นที่ 2 การสะท้อนและการอภิปราย (reflection and discussion) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความเข้าใจและความคิดรวบยอด (understand and concept) และขั้นที่ 4 การทดลองหรือประยุกต์ใช้ (experimentation or application) สอดคล้องกับ Lawrence (1999 อ้างอิงใน เรียมพร แสนสุข, 2558, น. 104) ที่กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ การได้ฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้น การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมทักษะการทำงานในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2556, น. 131) ซึ่งกล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นการดำเนินการอันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่จะเรียนรู้ก่อนและให้ผู้เรียนสังเกตพบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น และนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาพิจารณาไตร่ตรองร่วมกัน จนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสมมติฐานต่าง ๆ ในเรื่องที่เรียนรู้แล้วจึงนำความคิดหรือสมมติฐานเหล่านั้น ไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป

จากแนวคิดทั้งหมดข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยจึงมุ่งมั่นที่จะทดลองการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เน้นพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน มีความสมบูรณ์และเพิ่มประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เรื่อง เศษส่วน มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่งในจังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 8 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ 8 แผน จำแนกเป็นวงจรปฏิบัติการที่ 1 เรื่อง การเปรียบเทียบและเรียงลำดับเศษส่วน จำนวน 4 แผน และวงจรปฏิบัติการที่ 2 เรื่อง การบวกและการลบเศษส่วน จำนวน 4 แผน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาเศษส่วน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Theory (ELT)

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Theory (ELT) โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มาเป็นแนวทางในการสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และคู่มือครูรายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.3 ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.4 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวงจร ปฏิบัติการจำนวน 8 แผน การจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็นดังนี้

1.5.1 วงจรปฏิบัติการที่ 1 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ จำนวน 4 แผนประกอบด้วย

แผนที่ 1 การเปรียบเทียบเศษส่วน

แผนที่ 2 การเปรียบเทียบจำนวนคละ

แผนที่ 3 การเรียงลำดับเศษส่วน

แผนที่ 4 การเรียงลำดับจำนวนคละ

1.5.2 วงจรปฏิบัติการที่ 2 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ จำนวน 4 แผน ประกอบด้วย

แผนที่ 5 การบวกเศษส่วน

แผนที่ 6 การลบเศษส่วน

แผนที่ 7 การบวกจำนวนคละ

แผนที่ 8 การลบจำนวนคละ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์นำไปใช้ในการวิจัยกับ
กลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง
เศษส่วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กระทรวงศึกษาธิการและสาระ
การเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ ความคิดรวบยอด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง เศษส่วน จากคู่มือครูสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานคณิตศาสตร์เล่ม 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เรื่อง เศษส่วน กำหนด
จุดประสงค์และกำหนดเนื้อหาและโครงเรื่องที่จะใช้ทดสอบ แบ่งหน่วยการเรียนออกเป็นเนื้อหา
ย่อยดังนี้

- 1) การเปรียบเทียบเศษส่วนและจำนวนคละ
- 2) การเรียงลำดับเศษส่วนและจำนวนคละ
- 3) การบวกและการลบเศษส่วน
- 4) การบวกและการลบจำนวนคละ

2.3 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็น
แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาโดยย่อ
ตัวอย่างคำชี้แจงกิจกรรม และกำหนดการตรวจคำตอบ

2.4 สร้างชุดแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน
ตามรูปแบบที่กำหนด

2.5 นำแบบทดสอบเสนอคุณครูประจำรายวิชา

2.6 นำชุดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคู่มือการใช้เสนอ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อ
นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองใช้
ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เมื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของ

เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ตามเกณฑ์พบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีจำนวน 30 ข้อ แสดงว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์ และ ผู้วิจัยได้คัดเลือกให้เหลือ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ คล้ายกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบบทดสอบมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.40 - 0.75 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.32 - 0.80 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.70 (KR - 20)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งได้ ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (plan) ขั้นปฏิบัติการ (action) ขั้นสังเกตการณ์ (observation) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (reflection) โดยทำการดำเนินการรวมทั้งสิ้น 2 วงจร ปฏิบัติการดังนี้

ดำเนินการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามแผน โดยแบ่งออกเป็น 2 วงจรปฏิบัติดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 4 เป็นวงจรปฏิบัติการที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 - 8 เป็นวงจรปฏิบัติการที่ 2

1. สะท้อนผลหลังการสอน หลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรการปฏิบัติ จะมีการประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน ประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สัมภาษณ์นักเรียน รวมทั้งทดสอบท้ายวงจร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสะท้อนผลการปฏิบัติปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

2. ประเมินผลการเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกแผนในวงจรปฏิบัติการ ให้ นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน หลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ระดับคุณภาพวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ตามระดับคุณภาพดังนี้

ระดับคะแนน 80 ขึ้นไป ระดับคุณภาพ ดีมาก

ระดับคะแนน 70 - 79 ระดับคุณภาพ ดี

ระดับคะแนน 60 - 69 ระดับคุณภาพ พอใช้

ระดับคะแนน 50 - 59 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Theory (ELT) การนำเสนอข้อมูลวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์สรุปผลการทดสอบท้ายวงจรตั้งแต่วงจรปฏิบัติการที่ 1 - 2 โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชุดละ 10 ข้อ จำนวน 10 คะแนน รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 - 2

วงจร ปฏิบัติการที่	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด (คน)	คะแนน			จำนวนนักเรียน ที่ผ่านเกณฑ์		จำนวนนักเรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์	
		x	ร้อยละ	S.D.	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	8	6.75	67.50	0.46	6	75	2	25
2	8	9.125	91.25	0.46	7	87.50	1	12.50

จากตารางสรุปผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 - 2 พบว่า คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนหลังจากการที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ ในวงจรการปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 67.50 อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง และยังไม่ผ่าน

เกณฑ์ที่กำหนด เมื่อดำเนินการในวงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 91.25 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องเศษส่วนสูงขึ้น เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ และพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เศษส่วน ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 - 2 อยู่ในระดับคุณภาพดี ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (ELT) สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง เศษส่วน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาเป็นจำนวน 2 วงจรปฏิบัติการ ได้ผลในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ดังนี้ วงจรปฏิบัติการที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (ELT) ที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นการสะท้อนหรืออภิปราย ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปจากประสบการณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการทดลองหรือประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนเท่า ๆ กัน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนนั้นมีการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละ 67.50 ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (ELT) ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนเท่า ๆ กัน และผู้วิจัยได้มีการเน้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละขั้น ขั้นประสบการณ์ ขั้นการสะท้อนหรืออภิปราย ขั้นการสรุปจากประสบการณ์ ขั้นการทดลองหรือประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละ 91.25 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 โดยทั้งสองวงจรปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 79.38 สามารถอภิปรายตามขั้นตอน ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นประสบการณ์

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการทดลองและลงมือทำจริง โดยผู้วิจัยจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศษส่วนในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ให้นักเรียน

ได้มีประสบการณ์ตรง เช่น การแบ่งเค้กหรือพิซซ่าเป็นส่วน ๆ แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนหาคำตอบว่า เค้กหรือพิซซ่าจานไหนมีค่าเศษส่วนมากกว่ากัน เพราะอะไร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเชื่อมโยงแนวคิดของเศษส่วนเข้ากับสถานการณ์จริงได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกในเนื้อหาวิชาเศษส่วน

ขั้นที่ 2 ขั้นการสะท้อนหรืออภิปราย

หลังจากนักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง ผู้วิจัยให้เวลานักเรียนสะท้อนหรืออภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขาได้เรียนรู้ โดยในขั้นนี้นักเรียนจะได้ทบทวนและตั้งคำถาม เช่น “เราแบ่งเค้กหรือพิซซ่าได้อย่างไร?” “จำนวนขึ้นที่ได้มีขนาดเท่ากันหรือไม่?” จากการทำใบกิจกรรมคู่ โดยนักเรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกับปฏิบัติกิจกรรมโดยทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ และเขียนแนวความคิดของกลุ่มนักเรียนลงในกระดานนำเสนอ การสะท้อนนี้ช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นความสำคัญของเศษส่วนและวิธีการแบ่งอย่างมีเหตุผล รวมถึงช่วยในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุปเบื้องต้นจากสิ่งที่พวกเขาประสบมาในขั้นแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปจากประสบการณ์

ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้สรุปความรู้ที่ได้รับจากขั้นการสะท้อนหรืออภิปรายผ่านการสังเคราะห์แนวคิดเชิงนามธรรมจากการนำเสนอใบกิจกรรม โดยผู้วิจัยระบุประเด็นที่ใช้สำหรับการอภิปรายในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมาย และเมื่อนักเรียนอภิปรายเสร็จผู้วิจัยจะร่วมอภิปรายและสรุปความเข้าใจกับนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดหลักของเศษส่วนในเชิงคณิตศาสตร์ เช่น การเขียนเศษส่วนในรูปแบบมาตรฐาน การแปลงเศษส่วนหรือการนำแนวคิดของเศษส่วนไปใช้ในการแก้ปัญหา นักเรียนจะได้เรียนรู้ว่าเศษส่วนมีความสัมพันธ์อย่างไรกับจำนวนที่มีค่าเท่ากันและไม่เท่ากัน การสรุปนี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดที่เป็นนามธรรมของเศษส่วนได้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นการทดลองหรือประยุกต์ใช้

ในขั้นตอนสุดท้าย นักเรียนจะได้นำแนวคิดและความเข้าใจจากการเรียนเรื่องเศษส่วนไปประยุกต์ใช้ในการทำใบกิจกรรม หรือแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ในใบกิจกรรม การทดลองนี้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ทักษะการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเศษส่วน ซึ่งเป็นการนำ

ความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนนี้ช่วยให้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศษส่วนมากน้อยเพียงใด จากการตรวจใบกิจกรรมของนักเรียนและช่วยให้ผู้วิจัยรู้ถึงจุดที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ผลจากการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนทั้ง 4 ของการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์นี้พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 91.25 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วาสนา เพ็ชรพันธ์ และไสว พักขาว (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ เรียมพร แสนซุง (2558) ที่ทำวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 78.98/ 79.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำให้นักเรียนมองเห็นความชัดเจนในความรู้ที่ได้รับและมองเห็น ความสัมพันธ์ในการนำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริงและจะนำไปสู่การพัฒนาการเชื่อมโยงของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อัมพร ม้าคนอง (2554, น. 61) ที่กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงได้ คือ ผู้เรียนต้องมีความรู้และมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ในเรื่องที่จะนำไปเชื่อมโยงเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่จะเชื่อมโยง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จึงช่วยเสริมสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาเศษส่วน และพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นการสะท้อนหรืออภิปรายเป็นชั้นการให้นักเรียนร่วมกัน แสดงความคิดเห็น อภิปรายถึงปัญหา ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมและแนวคิดหรือวิธีคิด ซึ่งต้องมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน แต่นักเรียนส่วนใหญ่เขินอาย และไม่ค่อยกล้าแสดงออก ครูจึงควรใช้วิธีกระตุ้นโดยใช้คำถาม เพื่อให้นักเรียนฝึกแสดงความคิดเห็นในการแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างครู เพื่อนในกลุ่มและเพื่อนร่วมชั้น เพราะเมื่อนักเรียนได้ฝึกแสดงความคิดเห็น บ่อย ๆ ก็จะทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น และทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหา ทางคณิตศาสตร์ ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์อื่นและระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะ การเชื่อมโยง ทางคณิตศาสตร์ ในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์อื่นและระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชมนาด เชื้อสุวรรณทวิ. (2561). **การเรียนการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชลี อุปภัย. (2555). **จิตวิทยาการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรียบพร แสนซึ้ง. (2558). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). **รายงานผลการดำเนินงาน PISA 2564**.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). **ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการสอบ O-NET ป.6 ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2564 จำแนกตามวิชา (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)**.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)**.
- สมบัติ การจนารักพงศ์. (2549). **เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5E ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง: กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ชารักษ์.
- วาสนา เพ็ชรพันธ์ และไสว พักขาว. (2564). **ผลการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. **วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 4(12), น. 167 - 177.
- อัมพร ม้าคอง. (2554). **ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร ม้าคอง. (2559). **ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วลัยลักษณ์ โพธิ์บัว*

สุวรรณวัฒน์ เกียนยุทธกุล¹

¹สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และบัณฑิตการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

*อีเมล: walailak.ph@ksu.ac.th

วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2568 • วันที่ตอบรับบทความ: 7 มีนาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนนวมินทราชูทิศ อีสาน จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 2) ชุดฝึกทักษะ 3) แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เกมเป็นฐาน ชุดฝึกทักษะ

A Study on Mathematics Learning Achievement on Multiplication and Division of Exponents Using Game-Based Learning (GBL) Combined with a Skill Practice Set Among Grade 7 Students

Walailuk Phothibat^{1*}
Suwannawat Thienyutthakul¹

¹Mathematics Program, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University

*E-mail: walailak.ph@ksu.ac.th

Received: 9 December 2024 • Revised: 10 February 2025 • Accepted: 7 March 2025

Abstract

This research aimed to: 1) examine the mathematics learning achievement on the topic of multiplication and division of exponents using game-based learning (GBL) combined with a skill practice set among Grade 7 students, compared against the 75% benchmark, and 2) compare the students' mathematics learning achievement before and after instruction using game-based learning (GBL) combined with a skill practice set. The sample consisted of 33 Grade 7 students from Nawaminthrachinuthit Isan School. The research instruments included: 1) six lesson plans, 2) a skill practice set, and 3) a learning achievement test. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and t-test. The findings revealed that: 1) the students' learning achievement on the topic of multiplication and division of exponents met the 75% benchmark with statistical significance at the .05 level, and 2) the students' post-test scores were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level.

Keywords: mathematics learning achievement; game-based learning; skill practice set

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผล คิดอย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนชัดเจน ความรู้ทางคณิตศาสตร์ยังช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ นำไปสู่การคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในรูปแบบดั้งเดิมอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจ และไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงควรเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น การใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น ชุดฝึกทักษะ ก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและความต้องการของตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะการวางแผน การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ถวัลย์ มาศจรัส, สมปอง แวนไธสง และบังอร สงวนหมู่ (2550) กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะ คือ แบบฝึกหัดที่ออกแบบมาเพื่อช่วยแก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ ชุดฝึกทักษะที่ดีต้องมีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน เนื้อหาควรเรียบง่ายและเรียงลำดับจากง่ายไปยาก เพื่อสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจในกระบวนการเรียนรู้ (กัญญาภัค ธรรมสุข, 2563) ในขณะเดียวกันการเรียนรู้ด้วยเกมเป็นฐาน (game-based learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เกมเป็นเครื่องมือ โดยเน้นความสนุกสนานและมิกติดกาที่ไม่ซับซ้อน ทั้งยังมีจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ผู้สอนสามารถใช้เกมเพื่อสร้างคำถาม กระตุ้นการอภิปราย และเชื่อมโยงไปยังสาระสำคัญของบทเรียนได้ (Franco-Mariscal, Oliva-Martinez, & Almoraima Gil, 2014; ทิศนา แคมมณี, 2543; สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545)

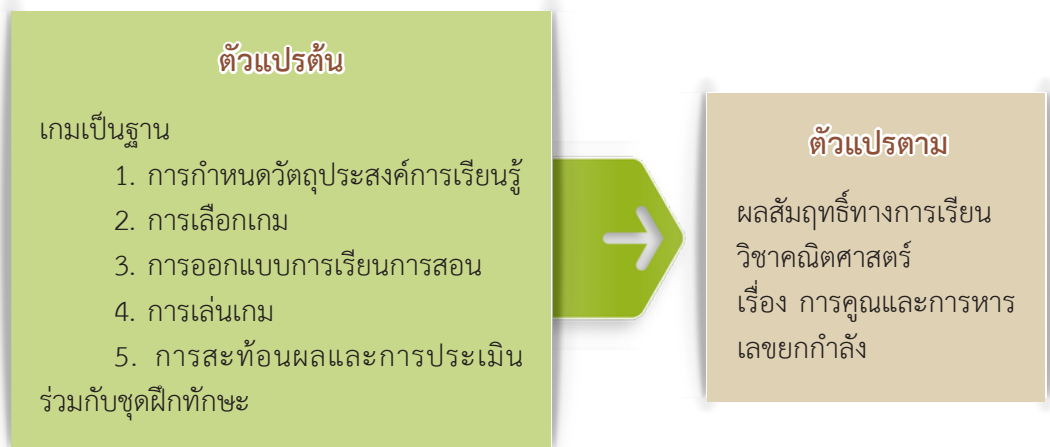
การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ เป็นรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสำหรับการเรียนคณิตศาสตร์ รูปแบบนี้สามารถใช้เกมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการเรียนการสอน เช่น ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นฝึกปฏิบัติ และขั้นสรุป โดยการใช้เกมร่วมกับชุดฝึกทักษะ ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษา เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของคณิตศาสตร์ที่นักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจ เพื่อใช้ต่อยอดในเนื้อหาบทเรียนในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ อีสาน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 129 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ อีสาน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 33 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มแบบสุ่ม (simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ ชุดฝึกทักษะและแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง

ชุดฝึกทักษะ	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
1	การคูณเลขยกกำลัง	1
	เลขยกกำลังที่มีฐานอยู่ในรูปการคูณ	1
	เลขยกกำลังที่มีฐานเป็นเลขยกกำลัง	1
2	การหารเลขยกกำลัง	1
	การใช้เลขยกกำลังเขียนแสดงจำนวนที่มีค่ามาก	1
	การใช้เลขยกกำลังเขียนแสดงจำนวนที่มีค่าน้อย	1

นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และผลการประเมินแต่ละแผน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.28 - 4.54 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เกมเป็นฐานร่วมกับชุดฝึกทักษะ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ≥ 0.67 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.68 – 0.84 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.00 – 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยแบบ one - group pretest - posttest design ซึ่งเป็นการออกแบบวิจัยเชิงกึ่งทดลองที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบของการแทรกแซงหรือวิธีการต่าง ๆ โดยไม่มีการใช้กลุ่มควบคุมเพื่อเปรียบเทียบผล ก่อนและหลังการทดลอง การออกแบบนี้เหมาะสมเมื่อไม่สามารถมีการสุ่มกลุ่มหรือไม่สามารถจัดกลุ่มควบคุมได้ วิธีการทดลองและการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 จัดเตรียมชุดฝึกทักษะและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

3.2 เตรียมนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำข้อสอบ 40 นาที

3.4 ตรวจแบบทดสอบและบันทึกคะแนนที่ได้ เพื่อใช้เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

3.5 จัดการเรียนการสอนในกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 6 คาบ

3.6 ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์หลังเรียนด้วยแบบทดสอบเดิมจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 40 นาที

3.7 ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน และนำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร เลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D.	t
หลังเรียน	33	20	16.09	80.45	1.84	3.40 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน 33 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 16.09 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.45 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร เลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t
ก่อนเรียน	33	20	6.52	2.86	37.72*
หลังเรียน	33	20	16.09	1.84	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.09 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.45 และคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.52 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 32.58 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร เลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปผลจากการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร เลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลจากการศึกษาค้นคว้า ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการจัดการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันและเน้นทักษะกระบวนการคิด อธิบายแนวคิดอย่างละเอียดชัดเจน ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบแยกเป็นขั้นตอนชัดเจน สอดคล้องกับ สำนักคุณพล (2566) ได้ทำวิจัย การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) คะแนน

เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อนัญญา บุญโชติ, เสาวภาคย์ วงษ์ไกร, และลำพูน หล้าพันธ์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบเกมเป็นฐาน (game-based learning) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง เมื่อเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา โอภาภาศ, วรณธิดา ยลวิลาศ, นพคุณ ทองมวล, และพนิตพร สินตะพัด (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย 6.52 หลังเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย 16.09 การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้มีการใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเน้นทักษะและกระบวนการคิดอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตติยา ภูมิวงศ์, เสาวภาคย์ วงษ์ไกร, และวิรุฒิ ธรรมโสเม (2566) ที่พบว่า ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการบวกลบจำนวนนับที่มากกว่า 100,000 โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based learning: GBL) ร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และตามงานวิจัยของ นูริมาน สือรี (2563) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเลขยกกำลัง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ กัญญาภัค ธรรมสุข (2563) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่ตั้งไว้ ควรมีการส่งเสริมให้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ไปประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ และใช้กับวิชาคณิตศาสตร์ในเรื่องอื่น ๆ หรือระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ กับกลุ่มที่ใช้การเรียนการสอนแบบเดิม เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบเกมอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เกมเป็นฐาน (GBL) ร่วมกับชุดฝึกทักษะ ให้มีระดับความซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ทีละขั้นตอน ซึ่งอาจรวมถึงการเพิ่มโจทย์ที่ต้องใช้การวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้มากขึ้นเมื่อผู้เรียนมีทักษะเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษฎา โอภาภาศ, วรณธิดา ยลวิลาศ, นพคุณ ทองมวล, และพนิตพร สีนตะพัด. (2566). การใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. **วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์**. 1(2), น. 40 - 51.
- กัญญาภัค ธรรมสุข. (2563). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ถวัลย์ มาศจรัส, สมปอง แวนไธสง และบังอร สวงนหมุ. (2550). **นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัดแบบฝึกเสริมทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธารอักษร.
- ทิตนา แคมมณี. (2543). **14 วิธีการสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุริมาน สืออี. (2563). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเลขยกกำลังโดยใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนวน คุณพล. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารศึกษาศาสตร์ มมร**. 11(2), น. 247 - 259.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- อนัญญา บุญโชติ, เสาวภาคย์ วงษ์ไกร, และลำพูน หล้าพันธ์. (2566). ผลของการใช้รูปแบบเกมเป็นฐาน (Game-Based Learning) ร่วมกับชุดฝึกทักษะทักษะ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง เมื่อเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ใน **สัณชัย เกียรติทรงชัย (บรรณาธิการ). รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 9 ประจำปี พ.ศ. 2566**. (น. 367 - 375).
- อาทิตติยา ภูมิ่งศรี, เสาวภาคย์ วงษ์ไกร, และวีรภูมิ ธรรมโสม. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based learning: GBL) ร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาความสามารถในการบวก ลบจำนวนนับ ที่มากกว่า 100,000 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ใน **สัณชัย เกียรติทรงชัย (บรรณาธิการ). รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 9 ประจำปี พ.ศ. 2566**. (น. 228 - 235).
- Franco-Mariscal, A.J., Oliva-Martinez, J.M., & Almoraima Gil, M.L. (2014). Students' perceptions about the use of educational games as a tool for teaching the periodic table of elements at the high school level. **Journal of Chemical Education**. 92(2), pp. 278 - 285.

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

นริศ ปันแก้ว¹

บุญยาบุช เจริญหงส์

ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล^{1*}

¹สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*อีเมล: sayakorn@gmail.com

วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2567 • วันที่ตอบรับบทความ: 23 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี 2) เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรง 0.8 - 1.00 มีความเชื่อมั่น 0.967 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับผลการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหายาเสพติด สถานศึกษาจังหวัดลพบุรี

Implementation of Narcotics Immunization and Prevention in Schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi

Narit Puenkaew¹
Bunyanuch Chawianghong¹
Phatsayakorn Laosawatdikul^{1*}

¹Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

*E-mail: sayakorn@gmail.com

Received: 9 December 2024 • Revised: 16 December 2024 • Accepted: 23 December 2024

Abstract

This independent study aimed to: 1) examine the level of implementation of drug immunization and prevention measures in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, and 2) compare the level of implementation based on work experience and school size. The sample group consisted of 291 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, in the 2024 academic year. The participants were selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with an index of item-objective congruence ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.967. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Fisher's Least Significant Difference (LSD) test. The research findings revealed that: 1) the overall level of implementation of drug immunization and prevention measures in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, was at a high level, and 2) there were no statistically significant differences in the level of implementation when classified by work experience and school size.

Keywords: drug immunization; narcotics prevention; schools in Lopburi

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และภูมิภาคทั่วโลก จัดอยู่ในปัญหาด้านความมั่นคงที่ต้องได้รับการแก้ไขในระดับสำคัญเร่งด่วน จึงมีการปรับนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวทางใหม่ เปลี่ยนกรอบความคิดจากสงครามยาเสพติดเป็นการใช้สาธารณสุขนำการแก้ไขปัญหายาเสพติด เน้นการดูแลสุขภาพผู้ป่วยแบบบูรณาการ นำรูปแบบการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดมาใช้ เพื่อควบคุมให้ดำรงชีวิตอยู่โดยไม่รบกวนสังคม ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศซึ่งมีแนวคิดในการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด กำหนดโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดของประเทศ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2565, น. 2)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 แผนงานที่ 3.2.1 การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเด็กและเยาวชน แนวทางการดำเนินงานให้ความรู้เพื่อการป้องกันยาเสพติดที่เหมาะสมผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตร (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2565, 5 พฤษภาคม) ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 มุ่งเน้นแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 เป้าหมายเพื่อลดผลกระทบและลดความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบองค์รวมในทุกมิติ ทั้งด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้แนวคิด “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” โดยมาตรการด้านการป้องกันเน้นดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน ด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดที่เหมาะสมกับช่วงวัยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาและกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้องควบคู่การพัฒนาทักษะชีวิตให้มีภูมิคุ้มกันชีวิตที่เข้มแข็งป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ทั้งในมิติการใช้ยาเสพติด และการตกเป็นเหยื่อในการค้ายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษาภายใต้มาตรการสำคัญ ดังนี้ 1) มาตรการสร้างการรับรู้ 2) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน 3) มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม 4) มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา 5) มาตรการอำนวยการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565ก, น. 1)

จากการรายงานผลดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการสร้างภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันภัยสังคม นักเรียนป้องกันตน พ้นจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบตามโครงการสร้างภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันภัยสังคม เพื่อเยาวชนป้องกันตน พ้นจากภัยคุกคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู ให้มีความรู้ และทักษะ ในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน ในการปลูกจิตสำนึก สร้างภูมิคุ้มกันให้รู้เท่าทัน เพื่อป้องกันตนเองจากภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมด้านการป้องกัน อันเกิดจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วประกอบกับมีภัยคุกคามต่าง ๆ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่กำลังพัฒนาการเรียนรู้ และมีความเปราะบาง ไม่สามารถรู้เท่าทันภัยสังคม และการป้องกันตนให้พ้นจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ภัยจากอาชญากรรมในสถานศึกษาก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบกับการสร้างภูมิคุ้มกันให้รู้เท่าทันเพื่อป้องกันตนเองจากภัยคุกคาม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2566ก, หน้า 73)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญที่จะศึกษาการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อให้ได้กระบวนการในการทราบข้อมูลการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี และได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,125 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 67 คน ครูจำนวน 1,058 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 291 คนแต่เนื่องจากผู้บริหารมีจำนวนน้อยกว่าครู ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างอัตราส่วน 10 : 90 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 29 คน และ ครู ร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 262 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ผลการตรวจเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารแนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปร และข้อคำถามในการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, น. 139 - 140)

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

3.2 ขออนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ขอความร่วมมือจากสถานศึกษาจัดเก็บรวบรวมข้อมูล จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร สถานศึกษา และครูให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม และนำมาประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี วิเคราะห์โดยข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาวิเคราะห์การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แปลความหมายการให้คะแนนจากค่าเฉลี่ย (mean) ข้อคำตอบทั้งหมดตามเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542, น. 108) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี
ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบที (t-test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) หากมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (L.S.D.) ของฟิชเชอร์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยโดยเรียงตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานด้านสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ความหมาย
ด้านที่ 1 มาตรการสร้างการรับรู้	4.06	0.93	มาก
ด้านที่ 2 มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.04	0.90	มาก
ด้านที่ 3 มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม	4.03	0.91	มาก
ด้านที่ 4 มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา	3.99	0.91	มาก
ด้านที่ 5 มาตรการอำนวยการ	4.01	0.89	มาก
ภาพรวม	4.03	0.91	มาก

พบว่า ระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวม 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.91) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มาตรการสร้างการรับรู้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.90) มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.91) มาตรการอำนวยการ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.91) และมาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.91)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. มาตรการสร้างการรับรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.009	2	.504	.906	.405
	ภายในกลุ่ม	160.419	288	.557		
	รวม	161.428	290			
2. มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.804	2	.902	1.735	.178
	ภายในกลุ่ม	149.719	288	.520		
	รวม	151.523	290			
3. มาตรการสร้าง การมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.894	2	.447	.809	.446
	ภายในกลุ่ม	159.180	288	.553		
	รวม	160.074	290			
4. มาตรการสร้าง ความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.738	2	.869	1.535	.217
	ภายในกลุ่ม	163.020	288	.566		
	รวม	164.758	290			
5. มาตรการอำนวยการ	ระหว่างกลุ่ม	.404	2	.202	.364	.695
	ภายในกลุ่ม	159.925	288	.555		
	รวม	160.329	290			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	25.038	2	12.519	1.030	.358
	ภายในกลุ่ม	3499.738	288	12.152		
	รวม	3524.776	290			

* $p \leq .05$

ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 3 การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. มาตรการสร้างการรับรู้	ระหว่างกลุ่ม	.576	1	.576	1.034	.310
	ภายในกลุ่ม	160.852	289	.557		
	รวม	161.428	290			
2. มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.275	1	1.275	2.453	.118
	ภายในกลุ่ม	150.248	289	.520		
	รวม	151.523	290			
3. มาตรการสร้าง การมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.151	1	.151	.272	.602
	ภายในกลุ่ม	159.923	289	.553		
	รวม	160.074	290			
4. มาตรการสร้าง ความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.051	1	.051	.090	.764
	ภายในกลุ่ม	164.706	289	.570		
	รวม	164.758	290			

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
5. มาตรการอำนวยการ	ระหว่างกลุ่ม	.121	1	.121	.219	.640
	ภายในกลุ่ม	160.207	289	.554		
	รวม	160.329	290			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	8.130	1	8.130	.668	.414
	ภายในกลุ่ม	3516.646	289	12.168		
	รวม	3524.776	290			

* $p \leq .05$

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีพบว่า ดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏค่าเฉลี่ยสูงสุดจนถึงค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรการสร้างการรับรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลกอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างการรับรู้ให้แก่นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติดผ่านช่องทางกิจกรรมพูดหน้าเสาธง กิจกรรมโฮมรูมคาบว่างเป็นประจำ มีการสร้างการรับรู้ให้แก่นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวัง ปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เสียงตามสาย เป็นประจำ มีการสร้างการรับรู้ให้แก่ นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแล ตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ผ่านช่องทางการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้าย นิทรรศการ เป็นประจำ มีการสร้างเครือข่ายนักเรียน เครือข่ายครู เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมทำสื่อสร้างสรรค์ และกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ ในการป้องกันปัญหาเสพติด อย่างต่อเนื่อง และน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรการวิชาชีพ ชุมชน เพื่อเพื่อสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยวัตร แก้วสุข (2559, น. 128) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนา แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรทัย ธารแผ้ว (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทาง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการส่งเสริม พัฒนา ยกระดับระบบดูแลช่วยเหลือให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง มีการให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน ในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา อย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภายใต้ กรอบ 5 ด้าน คือ การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง และการบริหาร

จัดการ อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน มีการบูรณาการทักษะการป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลูกเสือต้านยาเสพติด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุมอย่างสม่ำเสมอ มีการบูรณาการทักษะป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น เครือข่ายเยาวชน ชมรม องค์กรจิตอาสา To be number one กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีความรู้ในด้านจิตวิทยา เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ ดีเพชร (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา มังคะรัตน์ (2563, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการ ส่งเสริม สนับสนุน ด้วยกิจกรรมเชิงบวกสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม อย่างเหมาะสม อยู่เป็นประจำ มีการจัดการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มเสี่ยง โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมกับการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและการเยี่ยมบ้าน อยู่เป็นประจำ มีการ ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีระบบการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยใช้กลไกบุคคล/เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ลูกเสือต้านภัยยาเสพติด นักศึกษาวิชาทหาร นักเรียนแกนนำ ครู เครือข่ายผูกปกรอง คณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มเสี่ยง โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมกับการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและการเยี่ยมบ้านอยู่เป็นประจำ มีการดูแล รักษา กลุ่มใช้ยาเสพติด โดยทำจิตสังคมและการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่เป็นประจำ มีการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหา คัดกรอง (Re-X-ray) นักเรียนเป็นประจำ

ทุกภาคเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการดูแล รักษากลุ่มใช้ยาเสพติด โดยทำจิตสังคมและการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร เล็กจินดา (2564, น. 80 - 81) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ระดับการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี แดงแก้ว, จุฑารัตน์ ศชรรัตน์ และ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงาน กิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัด ชัยแดนใต้ พบว่า สภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 มาตรการอำนวยการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรีตระหนักถึงการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลการรายงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการสำคัญที่บรรจุในแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และ บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้าง แรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการศึกษา เช่น การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ (รูปแบบปกติ/ รูปแบบออนไลน์) การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ สถานศึกษานิเทศ ติดตามงาน รายงานผล และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต้นสังกัด ระดับพื้นที่ ระดับส่วนกลาง ระดับนโยบายอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการรายงานสภาพการใช้สารเสพติดและยาเสพติดในสถานศึกษา ผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (ระบบ CATAS) อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดทั้งในมิติการเรียนการสอนในหลักสูตร กิจกรรมนอกหลักสูตร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดจังหวัด (ระบบ NISPA) อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2565) ที่ให้สถานศึกษารายงานผลการดำเนินกิจกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงษ์ ชูพันธุ์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว

ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 พบว่า การบริหารจัดการ ร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 5 มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการจัดทำแผน/ โครงการ/ กิจกรรม รองรับการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดย 4 ต้อง คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ไล่นักเรียนออก อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการดำเนินโครงการตามมาตรการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการ อย่างต่อเนื่อง มีการเน้นบทบาทนักเรียนแกนนำในการดำเนินโครงการร่วมกับครู อาจารย์ ที่เป็นพี่ปรึกษา/แกนนำอย่างต่อเนื่อง มีการให้โอกาสนักเรียนที่มีปัญหายาเสพติดและ ปัญหาพฤติกรรม ไม่พึงประสงค์อยู่เสมอ มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดย 4 ต้อง คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ไล่นักเรียนออกอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสมอยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัย ของโรชาติ (Rosati, 2005, Abstract) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การป้องกันยาเสพติดที่มีคุณภาพ ในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดภัยเสพติด โดยศึกษาจากปัจจัยเสี่ยง คือ สภาพชีวิต ของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม และปัจจัยคุ้มกัน คือ สภาพชีวิต ของเด็กที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม จากการศึกษาพบว่า การทำให้เด็ก มีความตั้งใจและมีทักษะชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมและสร้างสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริม พฤติกรรมดังกล่าว โดยการลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยคุ้มกันในตัวเด็กและสภาพแวดล้อม ของเด็ก และสอดคล้องกับการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนและ สถานศึกษาที่พบว่า การจัดกิจกรรมของชุมชนและของสถานศึกษา การมีองค์การนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (VanderWaal, Powell, Terry-McElrath, Bao, Flay, 2005)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยเสนอแนะเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษาที่จะทำให้ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน เนื่องจากแต่ละปัจจัยมีบทบาทและอิทธิพลที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถช่วยให้เข้าใจว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อความสำเร็จในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างไร

1. บทบาทของครูที่มีประสบการณ์

ความเชี่ยวชาญในการสอน: ครูที่มีประสบการณ์มีความสามารถในการสอนและจัดการชั้นเรียนได้ดีกว่า สามารถช่วยให้การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์: ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนช่วยให้ครูสามารถสังเกตปัญหาและให้คำปรึกษาที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น

2. บทบาทของผู้บริหารที่มีประสบการณ์

การพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ: ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มักจะมีความรู้ในการพัฒนานโยบายและโปรแกรมที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด

การจัดการทรัพยากร: ความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดใหญ่: สถานศึกษาขนาดใหญ่มีความท้าทายมากขึ้นในการจัดการปัญหา ยาเสพติดเนื่องจากมีนักเรียนจำนวนมาก และอาจมีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมที่สูง การจัดการที่ดีและการบูรณาการของครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ขนาดเล็ก: สถานศึกษาขนาดเล็กอาจมีความยืดหยุ่นในการจัดการและติดตามนักเรียนได้ดี แต่มีทรัพยากรที่จำกัด อาจทำให้การป้องกันปัญหายาเสพติดขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญและความร่วมมือของครูและผู้บริหาร

ดังนั้น การรวมกันของประสบการณ์ของครูและผู้บริหาร รวมถึงขนาดของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติด การเข้าใจความสัมพันธ์เหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันในแต่ละประเภทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ดังนี้

1. ครูที่มีประสบการณ์มีความสามารถในการสอนและจัดการชั้นเรียนได้ดีกว่า สามารถช่วยให้การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถสังเกตปัญหาและให้คำปรึกษาที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น

2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มักจะมีความรู้ในการพัฒนานโยบายและโปรแกรมที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหาเสพติด ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การรวมกันของประสบการณ์ของครูและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติด ดังนั้น การเข้าใจความสัมพันธ์เหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันในแต่ละประเภทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะในการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ศึกษาความจำเป็นในการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะของครูและผู้บริหารในด้านการป้องกัน ยาเสพติด รวมถึงผลกระทบของการฝึกอบรมที่มีต่อความสามารถในการจัดการและตอบสนอง ต่อปัญหา

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำทางการศึกษา วิเคราะห์บทบาทของ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ และวิธีการที่พวกเขานำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 26 พฤศจิกายน). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทาง
ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
ประจำปี 2565.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 26 พฤศจิกายน). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการปัญหา
ยาเสพติดในโรงเรียน: ผลกระทบของประสบการณ์ครูและผู้บริหารต่อสถานศึกษา.
- จุไรรัตน์ ดีเพชร. (2562). การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฉันทวัตร แก้วสุข. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรพงษ์ ชูพันธุ์. (2562). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและ
อบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ดา มังคะรัตน์. (2563). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ. (2565, 5 พฤษภาคม). คำสั่งศูนย์อำนวยการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ 8/2565 เรื่อง แนวทางการรณรงค์ประชาสัมพันธ์
เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2565.
- สมพร เล็กจินดา. (2564). การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.2566.

- สุนทรี แดงแก้ว. (2560). **สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ลพบุรี: สถาบันราชภัฏ เทพสตรี.
- อรรถัย ธารแผ้ว. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30, pp. 607 - 610.
- Rosati, M.M. (2005). **Lawrence public school drug-free schools project**. Massachusetts: Education Development Center.
- VanderWaal, C.J., Powell, L.M., Terry-McElrath, Y.M., Bao, Y, & Flay, B.R. (2005). Community and school drug prevention strategy prevalence: Differential effects by setting and substance. **Journal of Primary Prevention**. 26, pp. 299 - 320.

การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

ณัฐพล จักรเพชร¹

ชูชาติ พยอม²

ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล^{3*}

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*อีเมล: sayakorn@gmail.com

วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2567 • วันที่ตอบรับบทความ: 23 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.975 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาร์้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะชีวิต สถานศึกษา การดำเนินงาน

The Implement of Life Skills Development of the Students in the School under Lopburi Secondary Educational Service Area

Nuttaphon Jakphet¹

Choochart Phayom²

Phatsayakorn Laosawatdikul^{3*}

¹Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

²Industrial Education Program, Faculty of Industrial Technology,
Thepsatri Rajabhat University

³Psychology and Guidance Program, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

*E-mail: sayakorn@gmail.com

Received: 9 December 2024 • Revised: 16 December 2024 • Accepted: 23 December 2024

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the implement of life skills development of the students in the school under Lopburi secondary educational service area 2) to compare the implement of the students in the school under Lopburi secondary educational service area by position and school. The sample group were 291 school administrators and teachers. The tool used as a questionnaire that had the reliability value at 0.975. The statics that were used analyze the data were frequency, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Fisher's least significant difference test (L.S.D.).The results of the research were as follow: 1) the overall implement of life skills development of the students in the school under Lopburi secondary educational service area was at high level. 2) the overall comparison of life skills development of the students in the school under Lopburi secondary educational service area was not different while the overall comparison of life skills development of the students in the school under Lopburi secondary educational service area by school was differently related at the statistical significance of 0.5.

Keywords: life skills; school; implement

“การศึกษา” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือพัฒนา “คน” ต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต นับตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาสู่วัยเด็กวัยรุ่น วัยทำงาน และวัยชราโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยเด็ก และวัยรุ่นเป็นวัยที่จะต้องปลูกฝังและสร้างคุณค่าให้กับตนเองและเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ และในขณะเดียวกันก็จะได้รับพัฒนาทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การยูนิเซฟประเทศไทย มูลนิธิไรท์ ทู เพลย์, 2560) การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุดทั้งใน 8 สารการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อันได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมชมรม/ ชุมนุม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ทุกองค์ประกอบของทักษะชีวิต (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, น. 2) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อ 2 ที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกล่าวว่า “มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต” การกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในลักษณะความสามารถไว้ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, น. 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ได้ตระหนักถึงการจัดการศึกษา จึงต้องวางแผนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีทักษะและสมรรถนะสูง และ

ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้บูรณาการกับการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยเพียงพอต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ วัฒนธรรมจากกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2566, น. 2 - 6) โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่มีความพร้อมให้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2566, น. 88) สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งนับได้ว่าเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญตามเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญที่เกิดขึ้นจากการขาดทักษะชีวิตของนักเรียนซึ่งอาจจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน สถานศึกษาหรือสังคม และเห็นว่าควรศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อที่จะนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขนักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีโดยจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,120 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 59 คน ครูจำนวน 1,061 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05

ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 291 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 29 คน และครูจำนวน 262 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 2 ข้อประกอบด้วย สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 48 ข้อ ซึ่งเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

3.2 ขออนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 29 คน และครูจำนวน 262 คน

3.3 ขอความร่วมมือจากสถานศึกษาจัดเก็บรวบรวมข้อมูล จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร สถานศึกษาและครูให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี สถานภาพ (เพศ, ตำแหน่ง) โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (L.S.D.) ของฟิชเชอร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์การยูนิเซฟประเทศไทย มูลนิธิไรท์ ทู เพลย์, 2560) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตไว้ 4 ด้าน จำแนกได้ดังนี้

1.1 ด้านที่ 1 ทักษะด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) มีการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่นด้วยการแสดงออกอย่างเหมาะสม 2) จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนกล้าแสดงความสามารถและความดีงามที่ตนเองภาคภูมิใจให้ผู้อื่นรับรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นเป็นประจำ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในทักษะด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม

1.2 ด้านที่ 2 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์หัดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาข้อมูลอย่างถูกต้อง 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร สร้างภูมิความรู้ และรู้เท่าทันสื่ออย่างเหมาะสมเป็นประจำ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์หัดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อย่างเพียงพอ

1.3 ด้านที่ 3 ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) มีการส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนเลือกวิธีจัดการความขัดแย้ง ยุติความรุนแรงในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยวิธีการสันติและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจสภาวะอารมณ์ของตนเองได้อย่างถูกต้องเป็นประจำ 3) มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างเพียงพอ

1.4 ด้านที่ 4 ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) มีจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม จิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในสิ่งที่ต้องการบนความถูกต้องอย่างต่อเนื่อง 3) จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนมีการสื่อสารเชิงบวก มีวิธีการสื่อสารทั้งภาษาพูด ภาษากาย ด้วยความสุภาพและเป็นมิตรอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ได้แก่ จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นอย่างเพียงพอ

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ (ตำแหน่ง) และขนาดสถานศึกษา

2.1 การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ (ตำแหน่ง) พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ด้านทักษะด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นพบว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (L.S.D) ของฟิชเชอร์ มีผลดังนี้

2.2.1 การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 รายคู่ได้แก่ 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลาง 2) สถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 3) สถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ 4) สถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 5) สถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกเป็น 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจำแนกรายด้านตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ผู้เรียนมีเหตุผลและมีการนำเสนอที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามขอบเขตและตัวชี้วัดที่กำหนดในแต่ละระดับชั้น ดังนั้น การอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหรือการจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีการกำหนดกำหนดยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดด้านการพัฒนาทักษะชีวิตโดยการกำหนดยุทธศาสตร์นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 โดยกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 111) สอดคล้องพัชรี นาคผง (2562, น. 132) ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดี และสูงกว่าเกณฑ์อีกทั้งยัง สอดคล้องกับบุญญรัตน์ กองอรรถ (2562, น. 83) ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดจันทบุรีด้านทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับความปลอดภัย และบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกวัยได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยจัดทำโครงการในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานสากล ด้วยนวัตกรรมทางการศึกษา เป็นนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้

ทักษะด้านการจัดการอารมณ์และความเครียดมีการดำเนินงานที่เหมาะสม (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2567, น. 81) โดยเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อ จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 5) สอดคล้องกับ งานวิจัยของรณภักดิ์ กตตน์วงศ์ (2557, น. 88) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่าการศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตระดับดี และในด้านการจัดการกับอารมณ์และ ความเครียดในภาพรวมอยู่ในระดับดี อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิมนิ แยมเกสร (2564, น. 73) ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ด้านการจัดการ อารมณ์และความเครียดมีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 อยู่ในเกณฑ์มาก

1.3 การตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ตระหนัก ถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้ สถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงาน โดยการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการด้านทักษะชีวิตตามที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม การจัดการศึกษาให้มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และให้ความสำคัญแก่ผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2567, น. 72) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ประจำวันการเรียนรู้ การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการ รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 7) ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัชมนต์ แพรแก้ว (2559, น. 68) ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มใน การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 กรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับกชพรรณ สังข์สระสิทธิ์ (2561, น. 61) ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45

จังหวัดกาญจนบุรีพบว่า จากการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 45 จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิเคราะห์ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการตระหนักรู้คุณค่าในตนเองและผู้อื่นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูตระหนักรู้ในการพัฒนาทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผลการช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 21) ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบและพัฒนาการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะชีวิต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2567, น. 72) สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพียง ใจกว้าง (2561, น. 49) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าเปรียบเทียบทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองพบว่า ก่อนทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มีทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นไม่แตกต่างกัน และหลังทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์นคร สีหอแก้ว, ปณณวิทย์ ใบกุหลาบ, เอี่ยมพร หลินเจริญ, (2558, น. 29) ศึกษารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า ผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียน พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทักษะชีวิตสูงขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ (ตำแหน่ง) และขนาดของสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ (ตำแหน่ง) เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะการดำเนินงานของสถานศึกษานั้น จะมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่อย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งระวี เมฆลอย (2560, น. 80) ศึกษาการศึกษบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนระหว่างผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล วัฒนาชัยมงคล (2565, น. 109) ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าสถานภาพที่ต่างกันนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล คล้ามณี, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, มิตภาณี พุ่มกล่อม (2564, น. 64 - 65) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีพบว่าการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีทักษะการปฏิบัติงานมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานในสถานศึกษาแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน ทั้งจำนวนบุคลากร งบประมาณ ประสิทธิภาพ และความพร้อมทางด้านทรัพยากรที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การดำเนินงานมีความแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานในด้านการพัฒนาทักษะชีวิตมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยอาทิตมณี แยมเกษร (2564, น. 78) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า จากการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แต่ละขนาดสถานศึกษามีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564, น. 100) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีพบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันนั้น มีผลการดำเนินงานในการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เนื่องจากบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาส่งผลให้การดำเนินงานมีความแตกต่างกัน โดยอาจเป็นเพราะขนาดสถานศึกษาแต่ละขนาดนั้นมีทรัพยากรที่แตกต่างกันทั้ง จำนวนนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนและความพร้อมของการดำเนินกิจกรรม โดยถึงแม้ว่าจะมีการดำเนินงานด้านทักษะชีวิตเช่นกัน แต่อาจจะมีผลที่แตกต่างกันด้วยข้อจำกัดของทรัพยากร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินงานด้านทักษะชีวิตในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
3. ควรเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและออกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่ม โดยแยกชุดคำถามสำหรับผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจน และมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กชพรรณ สังข์สระสิทธิ์. (2561). การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 45 จังหวัดกาญจนบุรี. รายงานผลการวิจัย ภาควิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กมล คล้ามณี, พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์, และमितภาณี พุ่มกล่อม. (2564). ทักษะการบริหารในศตวรรษ
ที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา กาญจนบุรี. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(1), น. 64 - 76.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐพล วัฒนาชัยมงคล. (2565). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โรงเรียน
ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตาบลม่อนปิน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธัชมนต์ แพรแก้ว. (2559). การใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 กรุงเทพมหานคร.
รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- บุญญรัตน์ กองอรรถ. (2562). การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันทักษะชีวิตของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขา
วิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรี นาคผง. (2562). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่
จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพยง ใจกว้าง. (2561). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการสร้าง
สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี 2
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รณภักดิ์ กตตันวงศ์กร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลนประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- รุ่งระวี เมฆไธย. (2560). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศักดิ์นคร สีทองแก้ว, ปณณวิทย์ ใบกุหลาบ, และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2558). รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 9(1), น. 53 - 65.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2566). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2567). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การยูนิเซฟประเทศไทย มูลนิธิไรท์ ทู เฟลย์. (2560). ทักษะชีวิตรหัสครูในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแห่งศตวรรษที่ 21. <https://www.unicef.org/thailand/media/966/file/21st%20Century%20Skills%20Education%20Teacher%20Manual.pdf>
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). กรุงเทพฯ: คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อดิภาณูจน์ ศรีสังข์. (2564). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อาทิตมณี แยมเกษร. (2564).การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ผลการใช้กระดานสื่อสารประกอบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี

วิรัตน์สุดา บุณจันทร์¹

ดวงใจ รุ่งเรือง^{1*}

¹สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

*อีเมล: duangjai.r@dru.ac.th

วันที่รับบทความ: 27 เมษายน 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 7 มีนาคม 2568 • วันที่ตอบรับบทความ: 25 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสีก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กระดานสื่อสาร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ที่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนคลองบางกะสี ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน มีประชากรทั้งหมด 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบการกระดานสื่อสารของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 และแบบสังเกตความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความมีระเบียบวินัยที่ 14.40 และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่ 32.96 ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานหลังการทดลอง เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: กระดานสื่อสาร กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ความมีระเบียบวินัย

The Effects of Using Communication Boards in Creative Art Activities to Develop Discipline of 3rd- year Kindergarten Students at Klong Bang Kasee School

Wiratsuda Bunjan¹

Duangjai Roongreang^{1*}

¹Early Childhood Education Program, Faculty of Education, Dhonburi Rajabhat University

*E-mail: duangjai.r@dru.ac.th

Received: 27 April 2024 • Revised: 7 March 2025 • Accepted: 25 April 2025

Abstract

This research aimed to compare the discipline of 3rd-year kindergarten students at Khlong Bang Kasee School before and after participating in creative art activities organized using communication boards. The population for this study consisted of male and female students aged 5 - 6 years, enrolled in 3rd-year kindergarten during the first semester of the 2023 academic year at Khlong Bang Kasee School, Bang Pla Subdistrict, Bang Phli District, Samut Prakan Province, under the jurisdiction of the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. The study involved one classroom with a total of 27 students. The research instruments included a set of creative art activity plans incorporating the use of communication boards and an observation form for assessing student discipline. The research findings revealed that before the intervention, the students' average discipline score was 14.40. After the intervention, the average score increased to 32.96. The difference in the mean scores before and after the intervention was statistically significant at the .01 level, supporting the hypothesis that, after the intervention, the students' average discipline scores improved.

Keywords: communication board; creative art activities; discipline

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 และมีความสำคัญเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ มีทักษะที่สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้านของสถานการณ์ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและมีความเหมาะสมกับการพัฒนาเด็ก เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นมีการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล และถือเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้รากฐานในการดำเนินชีวิตให้เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ความวินัยจึงถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งในด้านส่วนบุคคลและการทำงานต่อไปในอนาคต เพราะความมีวินัยหรือความมีระเบียบวินัยเป็นลักษณะนิสัยเบื้องต้นที่เอื้อต่อการจัดการเวลา การวางแผน การทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการรักษาสุขภาพจิตใจ เมื่อมีระเบียบวินัยอย่างเหมาะสมจะช่วยให้มีโอกาสในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดความเครียดในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ความมีระเบียบวินัยยังช่วยให้รักษาสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและการทำงานได้ดีขึ้นด้วย สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล (2566, 1) กล่าวถึง ความสำคัญของระเบียบวินัยว่า การที่เราจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง และ “ระเบียบวินัย” เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญ เพราะถ้าเราปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัย เด็กย่อมเรียนรู้ที่จะเคารพในสิทธิของผู้อื่นและสิทธิของตนเอง ซึ่งเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการกระทำของผู้ใหญ่ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์จริงที่ได้รับการยอมรับ ดังนั้น “ระเบียบวินัย” จึงเป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่กำหนดขึ้น เพื่อให้เด็กเรียนรู้ถึง

สิ่งที่เขาสามารถทำได้ซึ่งจะทำให้พวกเขารู้ว่าควรทำอย่างไรกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พวกเขาเจอในแต่ละวัน โดยจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการควบคุมตนเองของเด็ก ภายใต้เงื่อนไขในการเลือกแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักการควบคุมตัวเองว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ

สถานการณ์ในปัจจุบันที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หลังสถานการณ์โควิด - 19 ที่ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนไป ทั้งวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีแพลตฟอร์มออนไลน์และโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต และประชากรที่ย้ายมาอาศัยแถบชานเมืองเพิ่มมากขึ้น ทำให้โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะขยายตัวตามเพื่อรองรับการดำเนินชีวิต จังหวัดสมุทรปราการก็เป็นหนึ่งในชานเมืองที่มีประชากรย้ายเข้าย้ายออกเพิ่มมากขึ้น โดยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ครอบครัวหรือผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนมากต้องทำงานประกอบอาชีพเพื่อรองรับการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนมากปล่อยปละละเลยการอบรมเลี้ยงดูและการฝึกระเบียบวินัยให้กับเด็ก จากการสนทนาและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากครอบครัวของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสีพบว่า การเลี้ยงดูในช่วงที่ผ่านมาเป็นการเลี้ยงดูเด็กผ่านการใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก โดยการให้เด็กนั่งเล่นหรือเรียนรู้ผ่านจอสีเหลี่ยม การกระทำเช่นนี้ไม่ได้ส่งผลดีกับพัฒนาการเด็กในวัย 0 - 6 ปี ทำให้พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ถดถอยหรือล่าช้า รวมถึงการมีระเบียบวินัยซึ่งเด็กส่วนมากขาดการปลูกฝังเรื่องการมีระเบียบวินัยส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงภายในห้องได้ตามพัฒนาการทางด้านจริยธรรมสำหรับเด็กในช่วงปฐมวัยนั้น เด็กสามารถเรียนรู้และสร้างเจตคติต่อการมีวินัยได้ โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1976, น. 32 - 33) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึงกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจความผิดถูกของการกระทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญากับความผูกพันของบุคคล โดยในระดับอายุ 0 - 7 ปี เป็นระดับที่ 1 ระดับก่อนเข้าใจสังคมและประเพณี (pre-conventional level) คือ เป็นระดับค่านิยมทางจริยธรรมในระดับก่อนแบบแผน การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้อื่น ในระดับนี้ประกอบด้วย ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอีก 2 ขั้น คือ การหลบหลีกการลงโทษ กระทำอะไรจะคิดถึงตนเองเป็นหลัก เชื่อฟังคนอื่นที่มีอำนาจสูงกว่า

ด้วยเหตุนี้เอง ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี โดยสังเกตพฤติกรรมและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความมีระเบียบวินัย นฤมล เนียมหอม (2549) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกฝนทักษะ

และพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีวินัยในตนเอง คือ 1) การฝึกฝนให้เด็กพึ่งพาตนเอง 2) การฝึกฝนให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง 3) การฝึกฝนให้เด็กร่วมรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น 4) การฝึกฝนให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม 5) การฝึกฝนให้เด็กมีพฤติกรรมแบบร่วมมือ 6) การฝึกฝนให้เด็กปฏิบัติตามมารยาทสังคม ซึ่งกิจกรรมสร้างสรรค์ถือเป็นหนึ่งกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และมีการร่วมทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในคราเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ของตนเองด้วย โดยสายพิน ประสูตรรณ์ (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์และครูสร้างกฎเกณฑ์เด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยเด็กร่วมกันสร้างกฎเกณฑ์และครูสร้างกฎเกณฑ์มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ โดยมีการนำกระดานสื่อสารที่เป็นสื่อภาพประกอบวิธีการหรือข้อกำหนดเข้ามาประกอบกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาความมีระเบียบวินัยซึ่งกระดานสื่อสารถือเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีสัญลักษณ์รูปภาพในการสื่อสารแทนคำพูดถือเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยเพื่อให้เด็กเข้าใจมากยิ่งขึ้นในการสื่อสารกับเด็กปฐมวัย รวมถึงดึงดูดความสนใจจากเด็กโดยใช้ภาพประกอบที่มีความน่าสนใจและเข้าใจง่าย กระดานสื่อสารจึงถือเป็นสื่อที่ช่วยในการสื่อสาร และนิยมใช้กับเด็กพิเศษในการสื่อสารที่ช่วยให้เด็กได้เข้าใจการสื่อสารผ่านภาพ และสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีสติ ผู้วิจัยเห็นว่ากระดานสื่อสารสามารถนำมาปรับใช้กับเด็กปกติ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมซึ่งมีส่วนช่วยในการฝึกระเบียบวินัยได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสีที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้กระดานสื่อสารมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ที่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนคลองบางกะสี ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน มีประชากรทั้งหมด 27 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3
- 2.2 แบบสังเกตความมีระเบียบวินัยของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสังเกตความมีระเบียบวินัย ซึ่งมีหลักการดำเนินการดังนี้

3.1 การเก็บข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตความมีระเบียบวินัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ผู้สังเกตจำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

3.2 เก็บข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตความมีระเบียบวินัยทุกด้านก่อนการทดลอง (pre-test) จากกลุ่มประชากรจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นเวลา 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ได้แก่ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 40 นาที ในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษา เวลา 9.50 - 10.30 น.

3.3 เก็บข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตความมีระเบียบวินัยทุกด้านหลังการทดลอง (post-test) จากกลุ่มประชากรจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นเวลา 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ได้แก่ วันอังคารและวันพุธ วันละ 40 นาที ในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เวลา 09.50 - 10.30 น.

3.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลองนำข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตความมีระเบียบวินัย ก่อนการทดลอง (pre-test) และหลังการทดลอง (post-test) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และสรุปผลการทดลอง แบบโดยรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังนี้

- 1) ด้านความรับผิดชอบ
- 2) ด้านความซื่อสัตย์
- 3) ด้านความสามัคคี
- 4) ด้านความอดทนอดกลั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test for dependent samples

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาความมีระเบียบวินัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสีสื่อสาร พบว่า ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาความมีระเบียบวินัยที่ 14.40 และหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่ 32.96 ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยที่สูงขึ้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสีสื่อสาร

ความมีระเบียบวินัย	ก่อน		หลัง		(D)	t	df	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
1. ด้านความรับผิดชอบ	3.67	0.83	7.92	0.99	4.25	31.08	26	.00
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.07	0.91	8.18	0.78	4.11	25.21	26	.00
3. ด้านความสามัคคี	3.00	0.00	8.55	0.50	5.55	57.00	26	.00
4. ด้านความอดทน อดกลั้น	3.70	0.54	8.66	0.55	4.96	43.92	26	.00
รวม	14.40	1.94	32.96	2.73	18.55	38.78	26	.00

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี ด้วยการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 14.40$ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.67$ ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.07$ ด้านความสามัคคี $\bar{X} = 3.00$ ด้านความอดทนอดกลั้น มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.70$

หลังจากการใช้กิจกรรมพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนคลองบางกะสี ด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 32.96$ เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 7.92$ ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 8.18$ ด้านความสามัคคี มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 8.55$ ด้านความอดทนอดกลั้น มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 8.66$ ซึ่งหลังจากเด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร คะแนนและระดับคะแนนการพัฒนาความมีระเบียบวินัยสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร คะแนนของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 14.40$ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 1.94$ และหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารคะแนนของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 32.96$ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 2.73$ หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทางวิจัยพบว่า $t = 38.78$ ซึ่งสรุปได้ค่าเฉลี่ยคะแนนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารมีความมีระเบียบวินัยที่สูงขึ้นกว่าก่อนทำกิจกรรมและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้น จากการที่เด็กปฐมวัยได้ส่งเสริมพัฒนาความมีระเบียบวินัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารส่งผลให้เด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมมีความมีระเบียบวินัยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยที่ใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารมีความมีระเบียบวินัยทุกด้านเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารสามารถส่งเสริมพัฒนา

ความมีระเบียบวินัยให้สูงขึ้น อภิปรายไว้ดังนี้ พัฒนาความมีระเบียบวินัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสาร พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองอยู่ที่ 14.40 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.94 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองอยู่ที่ 32.96 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.73 คะแนน แสดงว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารสามารถส่งเสริมพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ เผือกพวง (2536, น. 63) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และความสามารถใช้กล้ามเนื้อเล็กของปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) ของนักเรียนอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยาโดยใช้คำถามประกอบพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อที่แตกต่างกันและดีขึ้นก่อนการจัดประสบการณ์ รวมถึงงานวิจัยของสุพัตรา ปลั่งคโท (2552) ได้ศึกษาการฝึกทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร เป็นเด็กออทิสติกที่มีปัญหาทางด้านภาษาและการสื่อสาร และกำลังศึกษาอยู่ในห้องเรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงการทดลอง ใช้แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวพบว่า เด็กออทิสติกที่ผ่านการฝึกด้วยป้ายกระดานสื่อสารมีความสามารถทางการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันทางด้านการใช้ภาษาท่าทางและด้านการใช้ภาษาพูดอยู่ในระดับดีมาก จะเห็นได้ว่ากระดานสื่อสารถือเป็นสื่อที่ช่วยในการสื่อสาร เพื่อให้เด็กเข้าใจการกระทำที่แปลงสิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างเช่นการมีระเบียบวินัย ออกมาเป็นภาพทำให้เด็กเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ยังมีส่วนเอื้อต่อการฝึกการมีระเบียบวินัยในตนเองอีกด้วย

ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบกระดานสื่อสารมีส่วนช่วยในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยให้เด็กปฐมวัยมากขึ้น ทำให้เด็กปฐมวัยมีความเข้าใจที่ง่ายขึ้นและสื่อสารได้อย่างเข้าใจ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาความมีระเบียบวินัยในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการแก้ปัญหา
3. ก่อนนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมโดยละเอียด เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นฤมล เนียมหอม. (2549). **การพัฒนากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครูในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดการสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวุธย์ เพ็ญพวง. (2536). **พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัยและความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์สร้างสรรค์ (ศิลปศึกษา) โดยใช้คำถามประกอบ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์เด็กและวัยรุ่น คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2566). **เสริมสร้างวินัยให้ลูกน้อย**. จาก <https://www.si.mahidol.ac.th/th/healthdetail.asp?aid=61>.
- สายพิน ประจวบวรรณ. (2538). **การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตรา ปัสคโท. (2552). **การฝึกทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็กออทิสติกโดยใช้ป้ายกระดานสื่อสาร**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 3(1), น. 51 - 58.

D
R
U
E
d
J

Dhonburi Rajabhat University Education *Journal*

วารสาร
ศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Dhonburi
Rajabhat University

รายละเอียดการส่งบทความตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (Dhonburi Rajabhat University Education Journal: DRUEdJ) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้องของนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการทั่วไป และเพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและงานวิจัยด้านการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดรับผลงานวิชาการประเภท บทความวิจัย และบทความวิชาการ สำหรับการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นมาก่อน และบทความที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)

รูปแบบการเขียนบทความ

1. บทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์เป็นบทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยมีจำนวนหน้าของเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 หน้า ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK
2. ข้อปฏิบัติการพิมพ์แต่ละหัวข้อ/ส่วนประกอบ

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
1	ชื่อบทความ	ระบุชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 24 พอยท์ชนิดหนา ว่างกึ่งกลางหน้ากระดาษ
2	ชื่อผู้เขียนบทความ	ระบุชื่อผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย (ถ้ามี) ทุกคนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ว่างชิดด้านขวา หน้ากระดาษและแบ่งเป็น 2 คอลัมน์
3	สังกัดผู้เขียนบทความ	เขียนไว้ที่เชิงอรรถท้ายหน้าบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ สำหรับอาจารย์ - ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สาขาวิชา สถานที่ทำงาน อีเมลให้ระบุผู้นิพนธ์หลักเท่านั้น

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
		สำหรับอาจารย์ - ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สาขาวิชา สถานที่ทำงาน อีเมลให้ระบุผู้นิพนธ์หลักเท่านั้น สำหรับนักศึกษา - ระบุนักศึกษาปริญญาโทหรือนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา สถาบันการศึกษา อีเมลให้ระบุผู้นิพนธ์หลักเท่านั้น
4	บทคัดย่อ	บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และมี 1 ย่อหน้าเท่านั้น
5	คำสำคัญ	ระบุคำสำคัญ 3 คำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไว้ท้ายบทคัดย่อ
6	เนื้อหา	• หัวข้อใช้ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ชนิดหนา วางไว้ชิดขอบซ้ายส่วนรายละเอียดใช้ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ธรรมดา • การเขียนบทความแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้ 1. บทความวิจัย ประกอบด้วย 1.1 บทนำ 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 1.3 สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) 1.4 วิธีดำเนินการวิจัย - ประชากร - เครื่องมือ - การเก็บรวบรวมข้อมูล - การวิเคราะห์ข้อมูล 1.5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย 1.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 1.7 เอกสารอ้างอิง 2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย 2.1 บทนำ

ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
		2.2 เนื้อเรื่อง 2.3 บทสรุป 2.4 เอกสารอ้างอิง
7	ตารางและกราฟ (ถ้ามี)	ตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
8	รูปภาพ	รูปภาพประกอบให้ส่งต้นฉบับเป็นภาพถ่ายหรือสไลด์ที่มีความคมชัด และส่งจัดไฟล์รูปภาพเป็นนามสกุล Jpeg หรือ Png

3. รูปแบบการเขียนอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิง

3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา

การอ้างอิงที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ การอ้างอิงแบบแบบแทรกปนในเนื้อหาหรือการอ้างอิงระบบนาม-ปี (Name-Year System) ทำได้ 2 รูปแบบ แล้วแต่ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอ

รูปแบบที่ 1 อ้างอิงระบบนาม-ปี โดยใส่วงเล็บท้ายข้อความที่อ้างถึง

...ข้อความที่นำมาเขียน... (ชื่อ นามสกุล, ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง)

ตัวอย่าง:

การเพิ่มขีดความสามารถให้ท้องถิ่นในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเป็นการสร้างศักยภาพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (มบุญ สอนเกิด และคณะ, 2545, น. 9)

มีการเผยแพร่ความคิดเรื่องการควบคุมและการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติว่าความแตกต่างระหว่างอารยชนกับคนป่านั้น เกือบจะเทียบได้กับความแตกต่างระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ (McKenzie, 1960, p. 82)

รูปแบบที่ 2 อ้างอิงระบบนาม-ปี โดยใส่ชื่อบุคคลที่อ้างถึงก่อนข้อความที่กล่าวอ้าง

ชื่อ นามสกุล (ปีที่พิมพ์, หน้า เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง) กล่าวว่า ...ข้อความที่นำมาเขียน...

ตัวอย่าง:

ธีรยุทธ บุญมี (2541, น. 30) กล่าวว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านจะทำให้เกิดความโปร่งใสความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ดียิ่งขึ้นตามหลักธรรมรัฐ

Parker and Turley (1976, p. 4) จำแนกแหล่งสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็น 4 ประเภท คือ บุคคล องค์กร วรรณกรรม และบริการสารสนเทศ

หมายเหตุ:

1. ในส่วนชื่อ นามสกุลผู้แต่ง หากผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศให้ใช้เฉพาะ นามสกุลเท่านั้น
2. หากเป็นการอ้างอิงการสัมภาษณ์ให้ใช้คำว่า “สัมภาษณ์” แทน “เลขหน้าที่อ้างอิง” ได้เลย
3. การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าและท้ายข้อความมีดังนี้

ผู้แต่ง 2 คน

การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ	การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ
กมล สุภาคง และวิชัย รัตนพร (2561, น. 7)	(กมล สุภาคง และวิชัย รัตนพร, 2561, น. 7)
Allen and Dewey (1998, p. 158)	(Allen & Dewey, 1998, p. 158)

ผู้แต่ง 3 คน

การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ	การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ
วรรณพร สุขสมาน, สมใจ ศรีกัลยา, และ พีระ รัตนพร (2559, น. 8-10)	(วรรณพร สุขสมาน, สมใจ ศรีกัลยา, และ พีระ รัตนพร, 2559, น. 8 - 10)
Kate, Miller, and Champbell (1999, pp. 45 - 48)	(Kate, Miller, & Chabpbell, 1999, pp. 45 - 48)

ผู้แต่ง 4-5 คน

การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ	การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ
พรสิทธิ์ สุธา, พีระ ริภาพร, สมภพ จันดี, จักรพันธ์ พรหมนา, และสมชาย งามดี (2560, น. 5 - 7)	(พรสิทธิ์ สุธา, พีระ ริภาพร, สมภพ จันดี, จักรพันธ์ พรหมนา, และสมชาย งามดี, 2560, น. 5 - 7)
Willer, Kate, Wood, Miller, and Martin (2001, pp. 8 - 11)	(Willer, Kate, Wood, Miller, & Martin, 2001, pp. 8 - 11)

ผู้แต่ง 6 คน หรือมากกว่า

การอ้างอิงในเนื้อหาหน้าข้อความ	การอ้างอิงในเนื้อหาท้ายข้อความ
ศรีเพ็ญ สุภาพ และคณะ (2558, น. 10)	(ศรีเพ็ญ สุภาพ และคณะ 2558, น. 10)
Domon et al. (2019, pp. 42 - 45)	(Domon et al., 2019, pp. 42 - 45)

4. การอ้างอิงจากบทคัดย่อให้ระบุอ้างอิงมาจากบทคัดย่อ
5. การอ้างอิงจากเอกสารออนไลน์ ถ้าอยู่ในหน้าเว็บไซต์ไม่ต้องระบุเลขหน้า หากในหน้าเว็บไซต์ที่เป็นไฟล์ PDF ให้ระบุเลขหน้า
6. การอ้างอิงควรอ้างจากเอกสารปฐมภูมิ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

3.2 เอกสารอ้างอิง

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงพร้อมตัวอย่างเอกสารอ้างอิง จำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

3.2.1 หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ . (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง:

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- Drake, M. A. (2003). **Encyclopedia of Library and Information Science**. (2 nd ed). New York: Marcel Dekker.

3.2.2 หนังสือแปล

ชื่อผู้แต่งดั้งเดิม. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือฉบับแปล**. แปลจาก ชื่อเรื่องเดิม โดยชื่อผู้แปล.
(ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

ตัวอย่าง:

สตาร์เลท, อาร์. (2540). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับซีดีรอม**. แปลจาก CD-ROM Fundamentals
โดย วัชรโรบล ธีรคุปต์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

3.2.3 บทความในหนังสือ/การประชุม

ชื่อผู้เขียนประจำบท. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ). **ชื่อหนังสือ/
ชื่อการประชุม**. (หน้า เลขหน้า - เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง). (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์:
สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง:

อุกฤษณ์ แพทย์น้อย. (2530). หลักการที่แท้จริงของทฤษฎีสัญญาประชาคม. ใน ธเนศ
วงศ์ยานนาวา (บรรณาธิการ). **รัฐศาสตร์สาร: ปรัชญาและความคิด**. (น. 55 - 75).
กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2549). การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน. ใน กนกวรรณ สีนสุข (บรรณาธิการ).
รายงานการสัมมนาเรื่องการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (น. 12 - 19). กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

3.2.4 บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่ (ฉบับที่), หน้า เลขหน้า -
เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง

ตัวอย่าง:

รัชนิวรรณ วนิชย์ถนอม. (2548). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. **วารสาร
ข้าราชการ**. 50 (2), น. 10 - 24.

Gavin, J. (2005). Alternative strategies for promoting information literacy. **The
Journal of Academic Librarianship**. 31 (4), pp. 352 - 357.

3.2.5 บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์, วัน เดือน). ชื่อบทความ. **ชื่อหนังสือพิมพ์**, หน้า เลขหน้า
ที่ใช้อ้างอิง.

ตัวอย่าง:

เพ็ญพิชชา เดียว. (2545, 19 กรกฎาคม). พลิกโฉมมะขามเปียกจากใช้บริโภคมาเป็นครีม
บำรุงผิว. **ไทยรัฐ**, น. 7.

Wassayos Ngarmkham. (2002, July 19). Electronic dictionary accused of breach.
Bangkok Post, p. 5.

3.2.6 วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา คณะ ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง:

ชมพูนุท ยอดยิ่ง. (2551). **กิจกรรมการสอนทักษะการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์: กรณี
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1**. รายงาน
การศึกษานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Ponroung, P. (1993). **Factors affecting decision making of groups of production
credit**. Master thesis in Rural Development Management, Graduate
School, KhonKaen University.

3.2.7 ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อกฎหมาย. (ปี, วันที่ เดือน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ ตอนที่, หน้า เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง.

ตัวอย่าง:

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2542,
12 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 116 ตอนพิเศษ 79 ง, น. 17 - 18.

3.2.8 พระไตรปิฎก

ชื่อพระไตรปิฎก เล่มที่. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์

ตัวอย่าง:

สุตต ขุ. ขุททกปาฐธมมปทคถา สุตตนิปาตา เล่มที่ 25. (2537). กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

3.2.9 การสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี, วันที่ เดือนที่สัมภาษณ์). สัมภาษณ์. ตำแหน่ง. หน่วยงานที่สังกัดหรือที่อยู่.

ตัวอย่าง:

ปริญญา จินดาประเสริฐ. (2556, 20 สิงหาคม). สัมภาษณ์. อธิการบดี. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
สมควร งามน้ำใจ. (2557, 11 มิถุนายน). สัมภาษณ์. ราษฎร. หมู่บ้านโนนม่วง ตำบลศิลาอำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น.

3.2.10 เอกสารออนไลน์

ชื่อผู้แต่งหรือชื่อหน่วยงาน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ค้นเมื่อ วันที่ เดือน ปีที่ค้น, จาก URL.

ตัวอย่าง:

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2552, จาก <http://ocsc.go.th/veform/PDF/competency.pdf>.
Bruce, Christine S. (2004). Information literacy as a catalyst for educational change: A Background paper. Retrieved November 23, 2004, from <http://www.ncils.gov/libinter/infolitconf&meet/papers/bruce-fullpaper.pdf>.

3.2.11 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์, วัน เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์. คั่นเมื่อ วันที่ เดือน ปีที่ค้น, จาก URL.

ตัวอย่าง:

เปรียญ 10 (นามแฝง). (2560, 20 ธันวาคม). มอง “พระสงฆ์” ในสังคมไทยผ่านภารกิจ 4 กลุ่มใหญ่. **เดลินิวส์**. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2560, จาก <https://www.dailynews.co.th/article/616775>.

3.2.12 บทความในวารสารออนไลน์

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่), หน้า เลขหน้า - เลขหน้าที่ใช้อ้างอิง. ค้นเมื่อวันที่ เดือน ปี, จาก URL.

ตัวอย่าง:

ปาริชาติ เสารยะวิเศษ. (2550). การจ้างแหล่งภายนอกดำเนินกิจกรรมของห้องสมุด. **อินฟอร์เมชัน**. 14 (1), น. 60 - 66. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2560, จาก <http://ejournal.kku.ac.th/information/article/view/102/113>.

หมายเหตุ:

1. ในส่วนชื่อ นามสกุล หากผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศให้ใช้ นามสกุล, ชื่อต้นและชื่อกลาง เช่น

Buck, P.S.

เคนเนดี้, เจ.เอฟ.

2. ผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกตามด้วย “และ”, “&” เช่น
กฤษฎา เจริญผล และภาวิณี ภักดี.

Smith, R.D., & Pant, K.M.

3. ผู้แต่ง 3 - 7 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน คั่นแต่ละชื่อด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และใส่เครื่องหมาย “&” หรือ “และ” คั่นหน้าชื่อคนสุดท้าย เช่น

พรสิทธิ์ สุธา, พีระ ธิภาพร, สมภพ จันดี, จักรพันธ์ พรหมนา, วรรณพร สุขสมาน, สมใจ ศรีกัลยา, และกมล สุภาคง.

Willer, A.R., Miller, E.A., Kate, W., Wood, W.L., Allen, A.V., Martin, C., & Boswell, D.

4. ผู้แต่ง 8 คน หรือมากกว่า 8 คน ให้ใส่ชื่อผู้แต่งหกชื่อแรก ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นหนึ่งระยะตามด้วยจุดสามจุดแล้วใส่ชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย เช่น

กมล สุภาคง, วิชัย รัตนพร, ศรีเพ็ญ สุภาพ, สมชาย งามดี, วิรัตน์ สมใจ, วรรณไพไล, ..., อุบล บุญชู.

Willer, A.R., Miller, E.A., Kate, W., Wood, W.L., Allen, A.V., Martin, C., ..., Champbell, D.

5. การอ้างอิงควรอ้างอิงจากเอกสารปฐมภูมิ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

6. การอ้างอิงชื่อผู้แต่งและสถานที่ซ้ำไม่ต้องระบุ 8 เคาะหรือ 4 เคาะ ให้ระบุชื่อผู้แต่งและสถานที่ในทุกรายการ